

BÖLÜM 90

BATIN MUAYENESİ

Azar ABİYEY¹
Volkan GÖKBULUT²

GİRİŞ

İyi alınmış anamnez ile birlikte doğru bir karın muayenesi hekime teşhis için yararlı bilgiler sunabilir. Batın muayenesinde sırasıyla inspeksiyon, oskültasyon, perküsyon ve palpasyon yöntemleri uygulanmalıdır. Muayenede ani hareketlerden kaçınılmalı, yavaş ve kibarca bir muayene yapılmalıdır (Tablo 1). Muayene aydınlatması iyi bir ortamda yapılmalı ve karın ksifoid ile simfizis pubis görülecek şekilde açılmalıdır.

Tablo 1. Batın muayenesi için ipuçları

İyi bir batın muayenesi için
Hastanın mesanesi boş olmalı
Rahat bir halde sırt üstü yatmalı
Elleri gövdesinin yanında veya göğüs üzerinde gevşek olarak yerleşmeli
Palpasyondan önce hastaya ağrıyan bir yeri olup olmadığı sorulmalı
Eller ve stetoskop çok soğuk olmamalı
Hastanın karnının rahat olması için rahatlatıcı konuşmalar yapılmalı
Muayene daima hastanın sağında durularak yapılmalı
Muayene sırasında hastanın yüz ifadesi gözlenmeli
İnspeksiyon - Oskültasyon - Perküsyon - Palpasyon sırası izlenmeli

ANATOMİ VE FİZYOLOJİ

Abdominal bölgeyi ait tanımlayabilmek amacıyla karın hayali bölgelere ayrılmıştır. Umblikustan geçen hayali çizgilerle karın sağ üst, sağ alt, sol üst ve sol alt kadrana ayrılır (Şekil 1). Bir diğer sistemde ise karın 9 kadrana bölünür ve bu terimlerden üçü sıklıkla kullanılır: epigastrik, umblikal ve hipogastrik (Şekil 2).

Şekil 1. 4 kadranlı sistem

¹ Uzm. Dr., Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Gastroenteroloji AB., drazerabiyev@gmail.com

² Uzm. Dr., Ankara Şehir Hastanesi Gastroenteroloji Kliniği, drazerabiyev@gmail.com

dir. Bu muayene ile bir prostat kanseri tanısı erken dönemde konulabilir.

Son olarak, rektum içeriği dışının karakterine ve miktarına göre değerlendirilmelidir. İşaret parmağı çıkarıldığında, eldiven üzerindeki herhangi bir dışkı, kan, püvy veya mukus olup olmadığı not edilmelidir.

KAYNAKLAR

1. Selahattin Ünal. Öykü alma ve fizik muayene. 1. Baskı. Ankara 2005, pp 266-129
2. Bickley LS, Szilagyi PG. Bates Guide to Physical Examination and History Taking. 11 ed. Philadelphia. Lippincott: 2015
3. Ferguson CM. Inspection, Auscultation, Palpation, and Percussion of the Abdomen. In: Walker HK, Hall WD, Hurst JW, editors. Clinical Methods: The History, Physical, and Laboratory Examinations. 3rd edition. Boston: Butterworths; 1990. Chapter 93.
4. Muysoms FE, Miserez M, Berrevoet F, et al. Classification of primary and incisional abdominal wall hernias. *Hernia* 2009; 13:407.
5. Akhtar K, Zaheer S, Ahmad S, Sherwani RK. Sister Mary Joseph's nodule: a rare cytologic presentation. *Clin Pract*. 2011;1(1):e6. Published 2011 Apr 4.
6. Kokatnur L, Vashisht R, Rudrappa M. Diaphragm Disorders. [Updated 2020 Aug 8]. In: StatPearls [Internet]. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2020 Jan.
7. Giambelluca, D., Caruana, G., Cannella, R. et al. The "caput medusae" sign in portal hypertension. *Abdom Radiol* 43, 2535–2536 (2018).
8. McGee S. Abdomen, Part 10. Evidence Based Physical Diagnosis, 3rd ed. St. Louis: Saunders, 2012, pp. 453-456.
9. Grover SA, Barkun AN, Sackett DL. The rational clinical examination. Does this patient have splenomegaly? *JAMA* 1993;270:2218-21.
10. Wolf DC. Evaluation of the Size, Shape, and Consistency of the Liver. In: Walker HK, Hall WD, Hurst JW, editors. Clinical Methods: The History, Physical, and Laboratory Examinations. 3rd edition. Boston: Butterworths; 1990. Chapter 94.
11. Samant H, Kothadia JP. Spider Angioma. [Updated 2020 Oct 16]. In: StatPearls [Internet]. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2020 Jan-. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK507818/>
12. Serrao R, Zirwas M, English JC. Palmar erythema. *Am J Clin Dermatol*. 2007;8(6):347-56.
13. Walthall J, Anand P, Rehman UH. Dupuytren Contracture. [Updated 2020 Nov 2]. In: StatPearls [Internet]. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2020 Jan-. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK526074/>
14. Shrima A, Gupta AA. Nail Changes in Cirrhosis and Reversal After Adult & Pediatric Liver Transplantation. *J Clin Exp Hepatol*. 2020 Sep-Oct;10(5):531-532.
15. Urbana FL, Carroll MB. Murphy's Sign of Cholecystitis. *Hospital Physician* 2000;51-2.
16. Jaffe BM, Berger DH. The appendix. In: Schwartz's Principles of Surgery, 8th ed, Schwartz SI, Brunicki CF (Eds), McGraw-Hill Companies, New York 2005.
17. Lane R, Grabham J. A useful sign for the diagnosis of peritoneal irritation in the right iliac fossa. *Ann R Coll Surg Engl* 1997; 79:128.
18. Feldman M, Friedman L, Brandt L. Sleisenger and Fordtran's Gastrointestinal and Liver Disease. 11th Edition. Elsevier:2020. pp 2488-2169.